

ham paa Ordet. Der er derfor kun ganske enkelte Punkter i den høitærede Ministers Foredrag, hvorom jeg kunde ønske at sige nogle Ord. Den høitagtede Minister har opfattet det; jeg udtalte forrige Gang, da jeg havde Ordet, som om jeg meente, at det havde været urigtigt af Regjeringen at forelægge Valgmenighedsloven, førend den havde været underkastet Behandling af en Kirkecommission; men det ærede Thing, som har fulgt Forhandlingerne under denne Sags anden Behandling, veed, at jeg saa meget som Noget er imod en Kirkecommission, saavel under den ene Forudsætning som under den anden, og derfor kunde det jo slet ikke være min Mening, at Valgmenighedsloven først burde have været underkastet Kirkecommissionens Behandling. Det, jeg sagde, var, at naar vi overhovedet skulle have en Kirkecommission, fordi Regjeringen ikke troer at kunne gaae ind paa kirkelige Reforme, førend en saadan Commission er hørt, saa fandt jeg, at der havde været ligesaa god Grund til at lade Valgmenighedsloven først blive undergivet en saadan Commissions Behandling, som der var til at lade de andre kirkelige Love blive underkastede en saadan Behandling. Kirkecommissionen er ikke noget Onde, men jeg mener, at de ærede Medlemmer, der have stemt for at bevilge de 5000 Rd., derved have indbrømmet, at de erkjende Regjeringens Stilling for at være en saadan, at det er nødvendigt for den at høre denne Commission, førend de andre kirkelige Love komme for, og jeg kunde ikke forstaae, at de ikke ogsaa meente, at der havde været den samme Grund med Hensyn til Valgmenighedsloven. Derfor kan jeg fremdeles, selv efter den ærede sidste Talers nye Forsøg paa at faae mig til at indsee, at der skulde være en saa nøie Forbindelse mellem Valgmenighedsloven og Kirkecommissionen, ikke komme til at see, at der er en saadan. Den høitagtede Minister sagde, at Valgmenighedsloven var den Fane, som Ministeriet reiste, og under hvilken det ogsaa foreslog Kirkecommissionen; men jeg finder det underligt, at reise en Fane ved en Lov, som man ikke lader undergive Behandling af Kirkecommissionen, og derefter sige, at denne Fane bethder en Kirkecommission med Hensyn til andre kirkelige Love, Fanen maatte, naar

den skulde reises, hovedsagelig reises for at vise, at vi kunne gaae frem med kirkelige Love og vedtage dem uden nogen Kirkecommission, men man gjør jo en Afvigelse fra den Grundsaetning, man opstiller, i det Øieblik man sætter Fanen op gjennem Valgmenighedsloven. Jeg skal aldeles ikke nærmere gaae ind paa de Udtalelser, der i forskjellige Retninger kom fra den høitærede Minister med Hensyn til to andre Thinget foreliggende kirkelige Lovforslag, som jeg har nævnt. Jeg skal kun sige, at det slog mig igjen her, dette Mærkværdige, at geistlige Mænd saaledes kunne være ganske forelskede i disse Tiender. Der viser sig, naar man hører geistlige Mænd udtale sig derom, den største Forliebelse hos dem i disse „rundelige“ Tiender, som den ærede Minister selv udtrykte det; de ere saa stærk omme, og det støder Tjælpsen, at de ikke længere skulde kunne modtages. Den høitagtede Minister sagde selv, at Tiender skulle gives, og han bemærkede jo ogsaa, hvad vi vide, at de kunne indbringes ved Udpantning, dersom de ikke hdes. En meget fornøstlig Tiendehver har ogsaa sagt ham, da han talte for Tienden: Ja, Hr. Pastor, vi skulle jo give den. Det var et fornøstligt Svar, og deri laa naturligt: skulde vi ikke hde den, vare vi neppe komne med den. Den høitagtede Minister vilde virkelig have høilig Grund til at glæde sig over Tienden, dersom vor kirkelige Indretning var en saadan, at Ingen behøvede at bringe ham Tiende uden den, der frivillig gav den; saa var der virkelig Grund til at takke for den, og saa var der virkelig Grund til at ansee Djævelen af den for et særdeles godt Tegn paa et godt Forhold mellem Præsten og Menigheden; men at der præsteres en Djævel, hvorfor man, hvis den ikke præsteres, bliver udpantet, er ikke noget Beviis for, at Forholdet er godt mellem Præsten og Menigheden. Den ærede Minister brugte ogsaa et andet Udtryk, som jeg blot skal nævne i Forbigaaende, fordi jeg antager, at det er et af dem, som han ikke ønsker, man skal lægge megen Vægt paa, det nemlig, at det ogsaa stred mod hans Tjælps, at man meer og meer kom til at ansee Præsterne for ligestillede med andre Statens Embedsmænd. Jeg haaber, at den ærede Minister, naar han, skulde vedblive at